

การสำรวจการจัดการด้านการเงินของผู้ประกอบการ
กาแฟอินทรีย์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
A Survey of Financial Management of the
Organic Coffee Entrepreneurs in Doisaket,
Chiang Mai

ทัตพงศ์ อวิโรธนานนท์^{1*}
Thatphong Awirothananon^{1*}

¹ ผศ.ดร., สาขาวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ 50290

¹ Asst. Prof. Dr., Finance, Faculty of Business Administration, Maejo University, Chiang Mai, 50290

* Corresponding author: E-mail address: thatphong@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปและลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ รวมทั้งเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางการเงินแก่ผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยผ่านการอบรมด้านการบริหารการเงิน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 86 ราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียวเป็นระยะเวลา มากกว่า 6 ปี โดยแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากแหล่งภายนอก และหากมีปัญหาการขาดเงินสดในการดำเนินธุรกิจจะทำการกู้เงินจากสถาบันการเงิน แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจยังมีการออมเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน และมีการพยากรณ์และวางแผนธุรกิจในระยะยาว ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการสร้างความเข้มแข็งทางการเงิน คือ ภาครัฐหรือสถาบันการศึกษาควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ และการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อที่จะให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ และเข้าใจถึงต้นทุนเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนเพื่อเสริมสภาพคล่องให้แก่ธุรกิจ

คำสำคัญ: กาแฟอินทรีย์ การจัดการด้านการเงิน ผู้ประกอบการ

Abstract

This study has two objectives: to study the characters of organic coffee entrepreneurs as well as to strengthen the financial conditions of organic coffee entrepreneurs in Tambon Thepsadej, Doisaket, Chiang Mai via financial management training. The questionnaire is utilised to collect data from 86 entrepreneurs. The findings show that most entrepreneurs are sole proprietorship and have operated business for more than six years. Most financial funding is from external sources and the solution for a liquidity problem is a loan from financial institutions. In the case of emergencies, however, entrepreneurs have their own savings. They also have a long-term forecasting and planning. Some suggestions for financial strengthening are the followings: i) the government or educational institutions should provide knowledge of capital budgeting decision and alternative sources of funding. This would help entrepreneurs know various financial sources and understand the cost of funds. ii) Knowledge of business operations (e.g., current assets management) should be provided. These will increase the liquidity of business operation.

Keywords: Organic Coffee, Financial Management, Entrepreneurs

บทนำ

ผลผลิตเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยภาครัฐได้ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิต เริ่มตั้งแต่การส่งเสริมให้ลดการใช้สารเคมี ไปจนถึงการเลิกใช้สารเคมีในการผลิต อย่างไรก็ตาม เกษตรกรที่ปลูกพืชอินทรีย์ภาคเหนือตอนบนยังมีจำนวนไม่มากนัก โดยข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดินระบุว่า เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์กับกรมพัฒนาที่ดิน ใน พ.ศ. 2549 – 2550 มีจำนวน 169 ราย ดำเนินการในพื้นที่ 500.05 ไร่ [1] ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ รองลงมาได้แก่ เชียงราย และน่าน นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ที่อยู่ในระยะปรับเปลี่ยนที่เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี/ลดการใช้สารเคมี จำนวน 3.85 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 50.40 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมดในภาคเหนือตอนบน ซึ่งพื้นที่ปรับเปลี่ยนส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ถึง 2.50 ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ พะเยา และ เชียงราย ตามลำดับ

สินค้าเกษตรอินทรีย์ที่มีชื่อเสียงของภาคเหนือ ได้แก่ กาแฟ ชา ผัก ผลไม้ และข้าว แต่กาแฟอินทรีย์มีความโดดเด่นและเป็นที่ต้องการของตลาดในปัจจุบัน เพราะเป็นพืชอุตสาหกรรมที่ใช้แปรรูปเป็นเครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ซึ่งกาแฟอาราบิก้า (Arabica) เป็นพันธุ์กาแฟที่มีผู้นิยมดื่มมากที่สุดถึงร้อยละ 70 [2] โดยประเทศไทยนิยมปลูกในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ เช่น เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ น่าน และแพร่ โดยมีพื้นที่ปลูกกว่า 7 หมื่นไร่ และมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

พื้นที่ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่มีสภาพสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทั้งทางธรรมชาติ (พันธุ์พืชและสัตว์) ซึ่งในอดีตมีผู้อพยพเข้ามาเพื่อปลูกข้าวและทำสวนเมี่ยง แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนมาเป็นการปลูกต้นกาแฟ จึงทำให้ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด กลายเป็นแหล่งผลิตเมล็ดกาแฟที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ กาแฟเทพเสด็จเป็นกาแฟคว่ำสายพันธุ์อาราบิก้าที่ปลูกบนที่สูงจากระดับน้ำทะเล 1,000 – 1,500 เมตรขึ้นไป และพื้นที่ตำบลเทพเสด็จมีภูมิอากาศหนาวตลอดทั้งปี ทำให้ผลผลิตกาแฟอาราบิก้าของตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด มีคุณภาพดี มีกลิ่นหอม ทำให้ธุรกิจกาแฟของตำบลเทพเสด็จกลายเป็นแหล่งเศรษฐกิจของคนท้องถิ่น นอกจากนี้ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการนำเข้ากาแฟอินทรีย์จากประเทศไทย รวมถึงจากแหล่งกาแฟดอยเทพเสด็จ ทำให้ผู้ประกอบการกาแฟเพื่อการส่งออกต้องเร่งปรับตัวเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างจุดแข็งให้กับสินค้าและสามารถแข่งขันได้ จึงได้เกิดโครงการวิจัยเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางการเงินแก่

ผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ ตำบลเทพเสด็จ อำเภอตอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้สามารถแข่งขันและอยู่ได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปและลักษณะธุรกิจของผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ ตำบลเทพเสด็จ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางการเงินแก่ผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ ตำบลเทพเสด็จ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผ่านการอบรมด้านการบริหารการเงิน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลเทพเสด็จ

พื้นที่ตำบลเทพเสด็จอยู่ในเขตการปกครองของตำบลป่าเมี่ยง อำเภอตอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยงมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งตำบลเทพเสด็จก็อยู่ห่างไกลมาก ส่งผลให้การดูแลและการบริหารการปกครองทำได้ไม่ทั่วถึง พ.ศ. 2528 นายสว่าง จันทร์เที่ยง ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านบ้านปางไฮ หมู่ที่ 12 เห็นว่าเพื่อให้เกิดการดูแลราษฎรเป็นไปอย่างทั่วถึง จึงดำเนินการแจ้งต่อที่ว่าการอำเภอตอยสะเก็ด เพื่อขอแยกเขตการปกครองใหม่ โดยได้กำหนดให้หมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่เขาทั้งหมดจำนวน 7 หมู่บ้าน อันได้แก่ บ้านปางบง หมู่ที่ 5 บ้านน้ำโค้ง หมู่ที่ 6 บ้านป่าป่าน หมู่ที่ 7 บ้านแม่ตอน หมู่ที่ 8 บ้านดง หมู่ที่ 9 บ้านพงษ์ทอง หมู่ที่ 10 และบ้านปางไฮ หมู่ที่ 12 แยกเป็นตำบลใหม่ ใน พ.ศ. 2534 โดยใช้ชื่อว่า “ตำบลเทพเสด็จ” สาเหตุที่ใช้ชื่อนี้เพราะว่าพื้นที่ทั้งหมดของตำบลเทพเสด็จเป็นภูเขาสูง ซึ่งอยู่ในเขตโครงการหลวงป่าเมี่ยง ที่ตั้งอยู่ ณ บ้านปางบง หมู่ที่ 5 ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ เยี่ยมโครงการถึง 2 ครั้ง ทางสภาตำบลเทพเสด็จ จึงมีมติให้ใช้ชื่อตำบลว่า “เทพเสด็จ” มีเขตการปกครอง 7 หมู่บ้านดังกล่าว โดยแบ่งเขตการปกครองหมู่บ้านใหม่ดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านปางบง หมู่ที่ 2 บ้านน้ำโค้ง หมู่ที่ 3 บ้านป่าป่าน หมู่ที่ 4 บ้านแม่ตอน หมู่ที่ 5 บ้านพงษ์ทอง หมู่ที่ 6 บ้านดง และหมู่ที่ 7 บ้านปางไฮ ต่อมา พ.ศ. 2539 บ้านกำแพงเงิน ได้แยกออกจากบ้านแม่ตอน เป็นหมู่บ้านใหม่ เป็นหมู่ที่ 8 ของตำบลเทพเสด็จ อำเภอตอยสะเก็ด เป็นต้นมา

แนวคิดชุมชนเข้มแข็ง และการเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

ฉวีวรรณ สุวรรณภา [3] กล่าวไว้ว่า การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน คือ การให้โอกาสแก่ชุมชนได้แสดงความเข้มแข็งออกมาโดยการให้ชุมชนตัดสินใจแก้ไข

ปัญหาและจัดการพัฒนาด้วยพลังของคนในชุมชนเอง ซึ่งลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง มีลักษณะดังนี้

1. สมาชิกชุมชนมีความเชื่อมั่นว่าตนและคนในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้
2. สมาชิกชุมชนรักที่จะพึ่งตนเอง มีความเอื้ออาทร รักห่วงใยกัน และพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาของตนและชุมชนร่วมกัน
3. สมาชิกชุมชนเลือกผู้นำชุมชน ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและผู้แทนชุมชนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. มีการตัดสินใจและทำงานร่วมกันในชุมชนต่อเนื่อง จนเป็นวิถีชีวิตของชุมชน โดยมีผู้นำชุมชนร่วมผลักดันอย่างแข็งขัน
5. สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมประเมินสภาพปัญหาของชุมชน ร่วมกำหนดอนาคตของชุมชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ดำเนินงานติดตามและประเมินผลการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชน
6. สมาชิกชุมชนเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองและชุมชนจากการเข้าร่วมเวทีชาวบ้าน และการทำงานร่วมกัน

ทฤษฎีการบริหารการเงิน

ตามคู่มือแนวทางปฏิบัติเพื่อความพอเพียง ฉบับรวบรวมบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ของศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง “แนวทาง การบริหารการเงินบุคคลเพื่อความพอเพียง” โดย อดา จันทรสม [4] กล่าวไว้ว่า การบริหารการเงินเป็นเรื่องการบริหารรายได้ การควบคุมค่าใช้จ่าย เพื่อให้มีส่วนเหลือจ่ายที่จะมีไว้เพื่อเก็บสะสมเพื่ออนาคต และการลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับความเสี่ยงของการลงทุนนั้น ๆ

การบริหารการเงินเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากในธุรกิจ ด้วยหน้าที่หลัก หน้าที่หนึ่งของธุรกิจ คือ หน้าที่จัดการทางการเงิน หลักการบริหารการเงินเป็นหลักการ บริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่มาของเงิน และแหล่งใช้ไปของเงิน เพื่อให้เกิดความ ยั่งยืนของธุรกิจนั้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างความมั่งคั่งที่ยั่งยืนให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ กิจการหรืออีกนัยหนึ่ง คือ ผู้ถือหุ้นสามัญของธุรกิจให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน ในธุรกิจนั้นสูงที่สุด [5]

กิจกรรมหลักของการบริหารการเงินสำหรับธุรกิจที่เกี่ยวข้องมี 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการลงทุน (Investment Activity) กิจกรรมการจัดหาเงิน (Financing Activity)

และกิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activity) [6] การตัดสินใจทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทั้ง 3 เป็นการตัดสินใจที่จะส่งผลกระทบต่อการลงทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ และต้องการการวิเคราะห์เพื่อรองรับการตัดสินใจอย่างมาก เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมการลงทุนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการจัดหาสินทรัพย์ของธุรกิจ ทั้งสินทรัพย์ระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งสินทรัพย์ หมายถึง ทรัพย์สินที่กิจการมีไว้ใช้เพื่อการหาผลตอบแทนให้แก่ธุรกิจ การลงทุนในสินทรัพย์ต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสมไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดภาวะเงินจม เกิดการขาดสภาพคล่องในธุรกิจ และไม่น้อยเกินไปจนทำให้เกิดความไม่เพียงพอในการดำเนินธุรกิจ การตัดสินใจในกิจกรรมจัดหาเงินเกี่ยวข้องกับการจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม การกู้ยืมถึงแม้ว่าจะมีส่วนช่วยเพิ่มผลตอบแทนการลงทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ แต่หากมีการกู้ยืมมากเกินไปย่อมเป็นภาระทางการเงินแก่ธุรกิจ และการตัดสินใจในกิจกรรมดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการสร้างรายได้ การควบคุมค่าใช้จ่าย การกำหนดโครงสร้างของต้นทุนที่เหมาะสมสอดคล้องกับพันธกิจและกลยุทธ์ของธุรกิจ เพื่อให้ได้ผลกำไรที่จะส่งผลตอบแทนในรูปเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ และการเจริญเติบโตของธุรกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของราคาหุ้นสามัญ [5]

ระเบียบวิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยประชากรของนักศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ในเขตพื้นที่ตำบลเทพเสด็จ อำเภอตอยสะแกดจังหวัดเชียงใหม่ และทำการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ทั้งหมดของตำบลเทพเสด็จ จำนวน 86 ราย ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน 2559 ซึ่งได้มีการทดสอบเครื่องมือ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การศึกษาครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการศึกษา

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) การศึกษาครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 15 ชุด จากนั้นจึงนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา Cronbach's [7] Alpha ตามที่ Nunnally [8] ได้เสนอแนะเป็นเกณฑ์การยอมรับค่า Cronbach's [7] Alpha มากกว่าหรือเท่ากับ

0.70 สำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผลการทดสอบพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.798

ผลการศึกษา

จากผลการสำรวจในตารางที่ 1 ผู้ประกอบการปลูกกาแฟอินทรีย์ในพื้นที่ตำบล เทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 86 ราย พบว่า ส่วนใหญ่อาศัย อยู่ในหมู่ที่ 8 จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.91 ในหมู่ที่ 4 จำนวน 16 ราย คิดเป็น ร้อยละ 18.60 และมี 75 ธุรกิจที่ดำเนินกิจการมาแล้วมากกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.21

ตารางที่ 1 ระยะเวลาในการประกอบการ

ระยะเวลา	หมู่ที่								รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8		
น้อยกว่า 1 ปี	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1.16
1 – 2 ปี	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1.16
3 – 4 ปี	0	0	2	1	1	1	0	1	6	6.98
5 – 6 ปี	0	0	0	1	0	0	0	2	3	3.49
6 ปีขึ้นไป	1	1	6	14	8	12	13	20	75	87.21
รวม	1	1	9	16	9	13	13	24	86	100.00
ร้อยละ	1.16	1.16	10.47	18.60	10.47	15.12	15.12	27.91	100.00	

ผลการสำรวจในตารางที่ 2 การจัดตั้งธุรกิจปลูกกาแฟอินทรีย์ พบว่า 82 ธุรกิจ จัดตั้งธุรกิจโดยเป็นเจ้าของคนเดียวคิดเป็น ร้อยละ 95.35 และมี 4 ธุรกิจจัดตั้ง แบบมีหุ้นส่วน คิดเป็นร้อยละ 4.65 และผลการสำรวจผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ พบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่จัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอก (ต้องกู้เงิน) มาเพื่อ ดำเนินงานถึง 56 ธุรกิจ คิดเป็น ร้อยละ 65.12 และธุรกิจจัดหาแหล่งเงินทุนภายใน (ใช้เงินทุนส่วนตัว) ในการลงทุนเพื่อดำเนินธุรกิจมี 30 ธุรกิจ คิดเป็น ร้อยละ 34.88 ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ลักษณะการดำเนินการจัดตั้งธุรกิจ

รูปแบบการ ดำเนินธุรกิจ	หมู่ที่								รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8		
เป็นเจ้าของ คนเดียว	1	1	7	16	9	13	13	22	82	95.35
มีหุ้นส่วน	0	0	2	0	0	0	0	2	4	4.65
รวม	1	1	9	16	9	13	13	24	86	100.00

ตารางที่ 3 การจัดหาเงินทุนในการดำเนินธุรกิจ

แหล่งเงินทุน	หมู่ที่								รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8		
ภายนอก (กู้เงิน)	0	1	3	7	8	10	12	15	56	65.12
ภายใน (ไม่ได้กู้เงิน)	1	0	6	9	1	3	1	9	30	34.88
รวม	1	1	9	16	9	13	13	24	86	100.00

จากผลการสำรวจในตารางที่ 3 มีผู้ขอกู้เงินทั้งหมด 56 ธุรกิจ โดยส่วนมากธุรกิจจะกู้จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สถาบันการเงินอื่น ๆ ญาติ และการร่วมหุ้น ตามลำดับ ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4 และผลการสำรวจในตารางที่ 5 พบว่า หากสภาพคล่องของธุรกิจไม่ดี (เงินไม่พอกับค่าใช้จ่าย) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ เลือกที่จะกู้เงินจากสถาบันการเงิน กู้ยืมเงินจากคนใกล้ชิด ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และจำหน่ายของกับซื้อของด้วยเงินสด ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แหล่งที่มาของเงินทุนของธุรกิจ

แหล่งที่มาของ เงินทุน	หมู่ที่								รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	
กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	0	1	1	4	6	3	9	10	34
สถาบันการเงิน	0	1	3	3	2	8	2	1	20
ญาติ	0	1	0	0	0	0	0	1	2
การร่วมหุ้น	0	0	0	0	0	0	0	1	1
อื่น ๆ	0	0	0	1	1	0	3	4	9

จากผลสำรวจผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จำนวน 62 ธุรกิจ จากทั้งหมด 86 ธุรกิจ (คิดเป็นร้อยละ 72.09) ได้มีการเก็บเงินออมนำสำรองไว้ในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งเป็นผลดีในเรื่องการต่ออายุของธุรกิจได้ในช่วงที่กาแฟไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ที่แสดงไว้ในตารางที่ 6 และผลการสำรวจในตารางที่ 7 ธุรกิจปลูกกาแฟอินทรีย์ พบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่มีการวางแผนในการประกอบการแบบระยะยาวถึง 62 ธุรกิจจากทั้งหมด 86 ธุรกิจ (คิดเป็นร้อยละ 72.09)

ตารางที่ 5 การแก้ปัญหาการขาดเงินสดในการดำเนินธุรกิจ

การแก้ปัญหาการขาด เงินสด	หมู่ที่								รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	
กู้จากสถาบันการเงิน	0	1	6	10	7	9	11	13	57
ยืมเงินจากคนใกล้ชิด	1	0	2	2	2	2	1	5	15
ลดค่าใช้จ่ายที่ ไม่จำเป็น	0	1	2	0	0	0	1	3	7
จำหน่ายของ	0	0	0	0	0	0	0	1	1
ซื้อสินค้าด้วยสินเชื่อ	0	0	0	0	0	0	0	1	1
อื่น ๆ	0	0	2	5	0	3	2	7	19

ตารางที่ 6 การออมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉินของธุรกิจ

การออม	หมู่ที่								รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8		
มี	1	0	7	13	5	10	9	17	62	72.09
ไม่มี	0	1	2	3	4	3	4	7	24	27.91
รวม	1	1	9	16	9	13	13	24	86	100.00

ตารางที่ 7 การพยากรณ์และวางแผนธุรกิจ

การวางแผน	หมู่ที่								รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8		
ระยะสั้น	1	0	3	5	3	3	5	4	24	27.91
ระยะยาว	0	1	6	11	6	10	8	20	62	72.09
รวม	1	1	9	16	9	13	13	24	86	100.00

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษานี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ 3 ข้อ คือ 1. สถานที่ตั้ง (หมู่ที่) ของผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า 2. สถานที่ตั้ง (หมู่ที่) ของผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์มีความสัมพันธ์กับการออมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน และ 3. สถานที่ตั้ง (หมู่ที่) ของผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ มีความสัมพันธ์กับการพยากรณ์และวางแผนธุรกิจ เหตุผลที่ตั้งสมมติฐานข้างต้น เพราะไม่ว่าผู้ประกอบการจะมีสถานที่ตั้งของธุรกิจอยู่ที่ใดก็ต้องทำกิจกรรมทางการเงิน เช่น การวางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า การออมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน และการพยากรณ์และวางแผนธุรกิจ ตามลำดับ ซึ่งผลการทดสอบพบว่า สถานที่ตั้งของผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า การออมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน และการพยากรณ์และวางแผนธุรกิจ นั้นหมายความว่า ไม่ว่าผู้ประกอบการกาแฟอินทรีย์ จะมีสถานที่ตั้งที่ใดก็ตาม ผู้ประกอบก็มีการออมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน และการพยากรณ์และวางแผนธุรกิจ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมทางการเงินที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีบริหารการเงิน [4] อันได้แก่

กิจกรรมการลงทุน (Investment Activities) จะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการจัดหาสินทรัพย์ของธุรกิจทั้งสินทรัพย์ระยะสั้นและสินทรัพย์ระยะยาว ซึ่งผลการศึกษพบว่า ผู้ประกอบการกาแพอินทรีย์ส่วนใหญ่ลงทุนในการซื้ออุปกรณ์ ซึ่งการลงทุนในสินทรัพย์ต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดการขาดสภาพคล่องในธุรกิจ และไม่น้อยเกินไป จนทำให้เกิดความไม่เพียงพอในการดำเนินกิจการ [6]

กิจกรรมการจัดหาเงิน (Financing Activities) จะเกี่ยวข้องกับการจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม การกู้ยืมถึงแม้ว่าจะมีส่วนช่วยเพิ่มผลตอบแทนการลงทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ แต่หากมีการกู้ยืมมากเกินไปย่อมเป็นภาระทางการเงินแก่ธุรกิจ ซึ่งผลการศึกษพบว่า ผู้ประกอบการกาแพอินทรีย์มีการจัดหาเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพัชฎาภรณ์ แสงทามาตย์ [9] ที่ได้รายงานผลว่า สหกรณ์การเกษตรได้มีการกู้ยืมเงินส่วนใหญ่เป็นแบบระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

กิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activities) จะเกี่ยวข้องกับการสร้างรายได้ การควบคุมค่าใช้จ่าย การกำหนดโครงสร้างของต้นทุนที่เหมาะสมสอดคล้องกับพันธกิจ และกลยุทธ์ของธุรกิจ ซึ่งผลการศึกษพบว่า ผู้ประกอบการกาแพอินทรีย์มีการพยากรณ์และวางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า มีการออมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของโสภณ พองเพชร และวัลภา ลิมสกุล [10] ที่พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีการออมแต่ไม่มีการนำเงินไปลงทุน

กิจกรรมหลักทางการบริหารการเงินข้างต้นจะส่งผลต่อการสร้างผลตอบแทนการลงทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ และต้องการวิเคราะห์เพื่อรองรับการตัดสินใจอย่างมาก [8] เพื่อให้ได้ผลกำไรที่จะส่งผลตอบแทนในรูปเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ และการเจริญเติบโตของธุรกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของราคาหุ้นสามัญ [5] และจากผลการศึกษาข้างต้น ได้นำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งทางการเงินดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการลงทุน (Investment Activities) ภาครัฐหรือสถาบันการศึกษาควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ เช่น การซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการกาแพอินทรีย์มีทางเลือกในการลงทุน ตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการอาจจะใช้วิธีการเช่าแทนการจัดซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ ในกรณีที่ธุรกิจมีข้อจำกัดในการจัดหาเงินทุน

2. กิจกรรมการจัดหาเงิน (Financing Activities) ภาครัฐหรือสถาบันการศึกษาควรมีการให้ความรู้ แนะนำ หรือจัดหาแหล่งเงินทุนต่าง ๆ แก่ผู้ประกอบการกาแพ

อินทรีย์ เพื่อที่จะให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ และเข้าใจถึงต้นทุนเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบการส่วนใหญ่พึ่งพาเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งอาจจะมีข้อจำกัดทางด้านจำนวนเงินที่สามารถเข้าถึงได้

3. กิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activities) ภาครัฐหรือสถาบันการศึกษาควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจแก่ผู้ประกอบการกาเพอินทรีย์ เช่น การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียน การออมเงิน การบริหารสินเชื่อ เพื่อเสริมสภาพคล่องให้แก่ธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ. (2554). การขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ภาคเหนือตอนบน. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2556, จาก http://region.nesdb.go.th/NESO/research_north/data_0317230311.pdf.
- [2] บริษัท เอส อาร์ ดี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด. (2556). สายพันธุ์กาแฟ. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2556, จาก <http://www.rabikacoffee.com/index.php?lay=s how&ac=article&id=539389394&Ntype=2>.
- [3] ฉวีวรรณ สุวรรณภา. (2553). การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน: มิติทางศาสนา วัฒนธรรมประเพณี. สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [4] ณา จันท์สม. (2551). คู่มือแนวทางปฏิบัติเพื่อความพอเพียง ฉบับรวบรวมบทสรุปสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [5] เพชร ชุมทรัพย์. (2548). หลักการบริหารการเงิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [6] เริงรัก จำปาเงิน. (2544). การจัดการการเงิน. กรุงเทพฯ: บุ๊คเน็ต.
- [7] Cronbach, L.J. (1951). "Coefficient alpha and the internal structure of tests", *Psychometrika*. 16(3), 297-334.
- [8] Nunnally, J.C. (1978). *Psychometric Theory*. New York: McGraw Hill.
- [9] พัชราภรณ์ แสงทามาตย์. (2545). แบบจำลองเชิงเส้นตรงสำหรับการบริหารการเงินของสหกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [10] โสภณ พองเพชร และวัลภา ลิ้มสกุล. (2553). การสร้างความเข้มแข็งทางการเงินส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.